

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

ARTICULUS II.

An in Deo sit desiderium in ordine ad bona extrinseca;

§. I.

Referuntur sententia, & vera eligitur.

Circa propositam difficultatem triplex versatur sententia. Prima docet, quod licet in Deo non sit appetitus, vel actus desiderii, in ordine ad bona intrinseca, utpote essentialiter ab illo possessa; bene tamen per ordinem ad extrinseca, quae non possidet essentialiter, & continet solum eminenter. Ita Vazquez disp. 84. c. 1. Suarez lib. 3. de attributis positivis cap. 7. Alarcon Tract. 3. disp. 7. cap. 2. Alii adhuc inter bona extrinseca distinguunt, docent illa esse in duplici differentia; quaedam dependentia à solo Deo, & quae ab illo solo tribuuntur, independenter à nostro consensu: alia verò quae Deus nobis confert, dependenter à nostro consensu: ut salus aeterna, actus vitales, & similia; & in ordine ad bona prioris generis, excludunt desiderium à voluntate divina, in ordine verò ad alia illud admittunt. Ita Herice tract. 2. disp. 3. cap. 1. & quidam alii Recentiores.

Verior tamen sententia oppositum docet, affirmans nec etiam in ordine ad bona extrinseca, cuiusvis generis sive conditionis sint, esse admittendum appetitum, vel desiderium in divina voluntate. Ita Capreolus in 1. dist. 45. quaest. 1. Ferrariensis 1. cont. Gentes cap. 89. Nazarius, Gonzales, Granada, Arrubal, & alii, cum quibus

23. Dico, in Deo non esse desiderium, etiam in ordine ad bona extrinseca, cuiusvis generis, sive conditionis sint.

Probat conclusio ratione fundamentali. Desiderium est circa bonum non habitum, unde non dicimus desiderare bona quae nobis realiter conjuncta sunt, sed de illis gaudium & delectationem habemus: Atqui Deus totum bonum in se habet, nec potest bonitate aliqua carere, sicut nec perfectio; alius nec summè bonus, nec summè perfectus esset: Ergo in Deo desiderium esse non potest.

24. Dices, quod quamvis Deus perfectissimè possideat bona sibi intrinseca, illisque aliquando carere, maxima sit imperfectio: non tamen semper possidet bona extrinseca, nec illis aliquando carere, aliqua imperfectio est; unde quamvis in ordine ad bona intrinseca, non sit, nec possit esse in eo desiderium, bene tamen in ordine ad bona extrinseca.

25. Sed contra: Desiderium debet esse de bono, nec formaliter, nec eminenter praehabito: Sed Deus, ratione bonitatis increatae & infinitae, continet omnia bona creata & extrinseca, saltem eminenter: Ergo etiam respectu bonorum ad extra, non potest in Deo esse desiderium. Minor patet, Major autem sic ostenditur. Desiderium in ordine appetibile est sicut motus proprie sumptus, in ordine physico: Sed motus, cum sit actus imperfecti, petit subjectum esse in potentia, per negationem, non solum continentiam formalis termini, sed etiam continentiam eminentialis, ut docent Philosophi 8. physic. ubi ex hoc principio probant, non posse idem esse secundum idem movens & motum: quia idem non

A potest esse in actu & in potentia in ordine ad aliquem terminum, quod requirebatur ut esset movens & motum; nam unumquodque movetur secundum quod est in actu, movetur autem secundum quod est in potentia: Ergo appetitus vel desiderium petit bonum non haberi à desiderante vel appetente, nec formaliter, nec eminenter.

Confirmatur: Nemo potest dici desiderare illud quod in sua virtute & potentia perfectissimè continet: Sed Deus omnia bona creata & extrinseca perfectissimè continet in sua virtute & potentia: Ergo non potest illa desiderare. Minor constat, Major probatur. Quando aliquis caret aliquo quod in sua virtute & potentia perfectissimè continet, idcirco eo caret, quia non vult illud habere, cum possit: Sed nemo potest dici desiderare bonum illud quod non vult habere cum possit: Ergo nemo potest dici desiderare bonum illud quod in sua virtute & potentia perfectissimè continet.

Dices cum Herice: Hoc argumento solum convinci, non posse Deum desiderare illa bona quae in ipsius sola sita sunt potestate; non autem illum non posse desiderare ea quae à nostra libertate dependent.

Sed contra: Idcirco nequit Deus bona primi generis desiderare, quia in ipsius potestate & virtute sunt posita: At etiam bona illa quae à nostra voluntate dependent, in virtute Dei perfectissimè continentur, cum Deus, ut ait Augustinus, habeat cordium inclinandum omnipotentissimam potestatem, magisque habeat in potestate voluntates hominum, quam ipsi suas: Ergo eadem ratione illa desiderare non potest.

Dices rursus: Quod quamvis ea sibi desiderare non possit, eo quod illa in sua potestate continentur, potest tamen nobis ea desiderare.

Sed contra: Spes aut desiderium non est de bono alterius, nisi quatenus bonum alterius est bonum desiderantis: unde proprie non sperat nec desiderat aliquis aliis, sed tantum sibi, ut docet D. Thomas 2. 2. qu. 17. art. 3. ubi hoc discrimen constituit inter amorem & spem (& eadem dicendum est de desiderio) quod amor, quia unio quaedam est, potest terminari ad bonum alterius: spes verò, quia consistit in motu, motus autem semper est ad proprium terminum proportionatum mobili, directè respicit proprium bonum, non autem quod ad alium pertinet: Ergo &c.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò: Spiritus Sanctus procedit ex amore sui: Sed talis amor desiderium est: Ergo datur desiderium in Deo, etiam in ordine ad bona intrinseca. Major est certa, Minor probatur. Talis amor non est gaudium de Spiritu Sancto: Ergo est desiderium illius. Consequentia patet, probatur Antecedens. Gaudium est de bono possessio & habitus: Atqui amor ex quo Spiritus Sanctus procedit, non est de illo ut possessio, vel habitus, sed habendo; cum ex illo Spiritus Sanctus procedat, & consequenter non supponatur habitus vel possessio: Ergo amor ille, gaudium de Spiritu Sancto non est. Simile argumentum fieri potest de actu voluntatis divinae, quo causantur creaturae: Ille enim non potest esse amor specialiter directus, cum terminetur ad illas, non secundum se solum, sed etiam ut futu-

tas. Nec etiam gaudium, nam illud terminatur ad suum objectum, ut possessum & habitum: esse autem creaturarum est posterius actu prædicto, cum ex illo causetur: Ergo est desiderium. Respondeo negando Minorem: Ad probationem, distinguo Majorem: de bono possesso & habito, præviæ ad amorem, nego Majorem. Præviæ ad amorem, aut in vi illius, pro eodem instanti in quo, concedo Majorem; & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Explicatur solutio: Sicut de ratione notitiae prædictæ, non est præsentia objecti pro priori ad cognitionem, sed sufficit præsentia in eodem instanti reali, licet habita ex vi cognitionis: ex quo inferunt Theologi, Verbum Divinum ex intuitiva sui cognitione procedere, & creaturas causari à Deo per scientiam visionis: quia pro eadem mensura durationis existunt, quamvis illarum existentia ex tali cognitione procedat. Ita de ratione gaudii non est possessio antevertens amorem, sed possessio pro eodem instanti reali, et ex vi amoris habeatur: quod in amore ex quo Spiritus sanctus procedit, contingit, & idè gaudium est, Ex quo etiam patet solutio ad aliud argumentum ibidem insinuatam: nam etiam actus voluntatis divinæ quo causantur creaturæ, habet rationem gaudii; quia licet creaturæ non præexistant ad illum, existunt tamen & habent esse ex vi illius in eodem instanti in quo.

Obijciat secundò: Deus habet voluntatem antecedentem de salute omnium hominum, ut supra ostendimus: Sed talis voluntas non est simplex complacentia de illorum salute ut possibile, cum Deus in nostra sententia, merè possibile non amet, etiam amore simplicis complacentiæ. Nec amor specialiter dictus, cum ad gloriam terminetur ut futuram quodammodo. Nec gaudium, cum illud sit de bono præsentis, & salus reproborum non sit illi præsentis, etiam in memoria æternitatis, quia nunquam erit in tempore: Ergo est desiderium. Unde Chrysostomus dicit, quòd *Deus valde cupit & valde desiderat nostram salutem.*

Respondeo voluntatem Dei antecedentem de salute omnium hominum, esse simpliciter amorem naturæ humanæ, secundum se consideratæ, & prout est capax beatitudinis & salutis: sive potius omnium hominum, prout communicant in eadem natura ad salutem condita, & ad fidem supernaturalem elevatæ; & desiderium secundum quid, & improprie, quatenus ad illam ut in se non præsentem, & ab omnibus hominibus non possessam, terminatur: non tamen est desiderium absolute & simpliciter, quia salus omnium hominum in virtute & potentia Dei perfecte continetur: desiderium autem (ut supra dicebamus) debet esse boni non habiti, nec in actu, nec in virtute, nec formaliter, nec eminenter. Unde quando Chrysostomus ralem voluntatem desiderium appellat, loquitur de desiderio secundum quid & improprie, vel quantum ad effectum: quia sicut pater desiderans filio quòd doctus evadat, de mediis sufficientibus providet illi: ita Deus ex tali voluntate quæ omnibus hominibus vult æternam salutem, omnibus confert, vel saltem offert, & præparat media & auxilia sufficientia, ut disputatione ostendimus.

Obijciat tertio: In Deo est proprie gaudium, non solum de bonis propriis, sed etiam de bonis creaturarum, ut docet D. Thomas, contra

Tom. I.

A Gent. cap. 90. ut in fine: Ergo & desiderium. Probatur Consequentia. Desiderium & gaudium comparantur ut medium & finis, vel ut motus & terminus: At cui competit terminus & finis, debet etiam motus & medium competere: Ergo si Deo competat gaudium, potest etiam in eo desiderium reperiri.

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam: quia in gaudio de bonis creaturarum, nulla apparet imperfectio, bene tamen in desiderio; illud enim debet esse boni non habiti, nec formaliter, nec eminenter, nec actu, nec virtute. Ad probationem, distinguo Majorem: ut medium necessarium semper, nego Majorem. Non necessarium, concedo Majorem, & distinguo Minorem eodem modo, & nego Consequentiam. Licet enim desiderium semper ordinetur ad gaudium, ut medium ad finem, & motus ad terminum, non tamen semper petit illud præcedere & initiare, nec gaudium semper illud terminare, nam Deus de seipso delectatur & gaudet, quamvis sui desiderium habere nequeat.

ARTICULUS III.

C *Analisis affectus voluntatis humanae, proprie, vel solum metaphoricè Deo convenienti?*

Constat ex dictis articulis præcedentibus, amorem & gaudium proprie reperiri in Deo, non tamen desiderium, quia istud est de bono non habito, nec in actu, nec in virtute; nec formaliter, nec eminenter. Idem dicendum est de spe, objectum enim spei est bonum absens & arduum: At nullius boni affectio potest esse ardua vel difficilis Deo, cum sit omnipotens, & nihil possit ei resistere: Ergo in illo non potest esse spes. Evidens etiam est timorem & tristitiam illi non convenire, quia timor respicit malum proprium imminens, & tristitia est de malo præsentis: Deo autem nullum potest accidere malum. Unde duo solum restant affectus, de quibus potest esse dubium & controversia; an proprie, vel solum metaphoricè Deo convenienti, odium scilicet & ira, de quibus §. sequentibus breviter agendum est.

§. I.

Demonstratur odium & iram non convenire Deo proprie, sed tantum metaphoricè.

Dico primò: Odium non reperiri proprie in Deo, sed tantum metaphoricè. Est contra Suarez, Vazquem, Molinam, Arrubal, aliosque Recentiores, qui odium proprie dictum in divina voluntate constituunt. Est tamen D. Thomæ i. contra Gent. cap. 90. ubi sic ait: *Ex hoc autem apparet, quòd odium aliquis rei Deo convenire non possit. Sicut enim amor se habet ad bonum, ira odium se habet ad malum: nam his quos amamus, bonum volumus, his verò quos odimus, malum. Siquidem voluntas Dei ad malum inclinari non possit, ut ostensum est, impossibile est quòd ipse rem aliquam odio habeat.* Quibus verbis non solum conclusionem nostram clarissime docuit, sed etiam rationem efficacem ad illam suadendam insinuavit. Odium enim proprie dictum

Ppp etum